

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2519202747
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2519202747.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Katarína Slováčková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. A., narodený XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XXX, C., zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, so sídlom Krajinská 5053, Piešťany, dieťa rodičov: matka D. E. A., C., narodená XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XXX, C., zastúpená: RS Legal s. r. o., IČO 36 864 358, so sídlom Frankovská 18, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, otec F. G. A., narodený X.X.XXXX, bytom H. XXXX/X, B. - I. D., zastúpený: Advokátska kancelária Ivan Syrový, s.r.o., IČO 47 232 765, so sídlom Kadnárova 83, Bratislava a AK Neuschlová, s. r. o., IČO 36 861 359, so sídlom Dostojevského rad 5, Bratislava, o zmenu výchovného prostredia, o uloženie výchovného opatrenia, o zmenu styku, o poskytovanie informácií, o predbežnú vykonateľnosť rozsudku, o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 9P/38/2020-730 zo dňa 27. októbra 2022 vo výrokoch I., XII., takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I., v závislých výrokoch II., III., IV., V. p o t v r d z u j e, rozsudok súdu prvej inštancie v závislom výroku XIII. r u š í, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku XII. a v závislom výroku XIV. r u š í a v e c m u v r a c i a v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. mal. A. zveril do striedavej osobnej starostlivosti rodičov tak, že: - počas bežného školského roka bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. A. otec od pondelka nepárneho kalendárneho týždňa v roku od 8,00 hod. do pondelka párneho kalendárneho týždňa v roku do 8,00 hod. a matka od pondelka párneho kalendárneho týždňa v roku od 8,00 hod. do pondelka nepárneho kalendárneho týždňa v roku do 8,00 hod., - počas jarných prázdnin určených Ministerstvom školstva SR pre kraj obvyklého pobytu mal. A. bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. A. v nepárnom roku v čase od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 15,00 hod. do prvého dňa vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. otec, v párnom roku v čase od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 15,00 hod. do prvého dňa vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. matka; - počas veľkonočných prázdnin bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. A. v párnom roku v čase od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 15,00 hod. do prvého dňa vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. otec, v nepárnom roku v čase od posledného dňa vyučovania pred začiatkom prázdnin od 15,00 hod. do prvého dňa vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. matka; - počas letných prázdnin bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. A. v čase od posledného dňa školského vyučovania od 15,00 hod. do 16.7. do 18,30 hod. otec, v čase od 16.7. od 18,30 hod. do 1.8. do 9,00 hod. matka, v čase od 1.8. od 9,00 hod. do 16.8. do 18,30 hod. otec a v čase od 16.8. od 18,30 hod. do prvého dňa školského vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. matka; - počas vianočných prázdnin bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. A.

v párnom roku v čase od 23.12. od 15,30 hod. do 30.12. do 15,30 hod. matka, v čase od 30.12. od 15,30 hod. do prvého dňa vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. otec, v nepárnom roku v čase od 23.12. od 15,30 hod. do 30.12. do 15,30 hod. otec a v čase od 30.12. od 15,30 hod. do prvého dňa vyučovania po prázdninách do 8,00 hod. matka, výrokom II. rozhodol, že miestom odovzdania starostlivosti bude predškolské/školské zariadenie, ktoré mal. A. bude aktuálne navštevovať, okrem prípadu, ak deň odovzdania prípadne na deň pracovného pokoja alebo mal. A. v deň odovzdania nebude môcť toto zariadenie navštíviť; v takomto prípade je miestom odovzdania bydlisko odovzdávajúceho rodiča, výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. A. výživným vo výške 200 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky za čas jej výkonu osobnej starostlivosti o mal. A. s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom IV. rozhodol, že daňový bonus a rodinné prídavky na mal. A. bude poberať matka, výrokom V. zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I, č. k. 3P/175/2017 - 268 zo dňa 05.06.2019, v časti zverenia mal. A., v časti výživného určeného otcovi pre mal. A. a v časti úpravy styku otca s mal. A., výrokom VI. nariadil výchovné opatrenie, ktorým uložil rodičom podrobiť sa sociálnemu a psychologickému poradenstvu podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine v špecializovanom zariadení TENENET o.z., Lichnerova 41, Senec, za účelom obnovenia rodičovskej komunikácie v rozsahu 20 hodín počas 6-tich mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom VII. uložil matke a otcovi povinnosť riadiť sa pokynmi zamestnancov zariadenia, dodržiavať stanovené termíny stretnutí, výrokom VIII. uložil povinnosť kolíznemu opatrovníkovi, aby v dvojmesačných intervaloch podával súdu správy o priebehu nariadeného výchovného opatrenia s tým, že záverečnú správu o priebehu stretnutí a účinkoch výchovného opatrenia predloží v lehote do 30 dní od ukončenia výchovného opatrenia, výrokom IX. návrh otca na zmenu úpravy styku s mal. A. zamietol, výrokom X. návrh otca na uloženie povinnosti matke pravidelne informovať o mal. A. zamietol, výrokom XI. návrh otca na vyslovenie, že rozsudok je v časti zmeny zverenia mal. A. vykonateľný zamietol, výrokom XII. návrh matky na zvýšenie výživného otcovi zamietol, výrokom XIII. zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Piešťany, č. k. 9P/74/2022-38 z 01.07.2022, s účinnosťou odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, výrokom XIV. rozhodol, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením.

Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 36, § 26, § 24 ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 62, § 65, § 75 ods. 1, ods. 2, § 76 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d), ods. 8 Zákona o rodine, § 121, § 57, § 58 Civilného mimosporového poriadku, § 233, § 337 ods. 3, § 218 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

Vo vzťahu k rozhodnutiu o zmene výchovného prostredia súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 3P/175/2017-268 zo dňa 5.6.2019 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otec sa zaviazal prispievať pre maloletého výživným vo výške 200 eur mesačne. Otec navrhol zmenu zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, s ktorým návrhom matka nesúhlasila; nesúhlasila ani s návrhom otca na rozšírenie jeho styku s maloletým. Výsluchom matky mal súd prvej inštancie preukázané, že maloletý má 5 rokov, v školskom roku 2022/2023 navštevuje materskú školu, v súvislosti s čím matka uhrádza školné vo výške 17 eur mesačne, rodičovský príspevok vo výške 100 eur ročne, stravu v škôlke vo výške 36 eur mesačne, bežné náklady na stravu mimo škôlky vo výške 120 eur mesačne, ostatné výdavky sú bežné. Zdravotné problémy vážneho charakteru maloletý nemá žiadne. Výsluchom matky a listinnými dôkazmi mal súd prvej inštancie preukázané, že priemerný čistý mesačný príjem matky v D. J. K. C. za obdobie od januára 2022 do júna 2022 činil priemerne mesačne 428 eur, pričom matke bola v období od 1.3.2022 do 10.8.2022 vyplatená odmena na základe zmluvy o umeleckej činnosti priemerne mesačne 130 eur. Od septembra 2022 je matka zamestnaná na pozícii výchovný asistent, pričom jej bola vyplatená mzda s príplatkami vo výške 700 eur. Matka býva spolu s jej rodičmi a maloletým v domácnosti rodičov v ich 3,5-izbovom byte, ktorým na náklady na domácnosť prispieva kúpou potravín mesačne v sume 70 eur. Obaja rodičia matky sú starobní dôchodcovia, jej matka má dôchodok približne vo výške 400 eur mesačne a otec okolo 600 - 700 eur mesačne. Matka majetok výraznejšej hodnoty žiaden nevláda, dlhy nemá žiadne. Súd prvej inštancie mal výsluchom otca, ako aj listinnými dôkazmi preukázané, že otec má príjem zo živnosti vo výške približne 1.000 eur v hrubom, t. j. 700 eur v čistom, zároveň prostredníctvom spoločnosti L. I., ktorej je jediným spoločníkom a konateľom, uhrádza 150 eur náklady na byt v C., 430 eur hypotéku, ktorá bola poskytnutá na predmetný byt, tiež uhrádza takto lízing vo výške 302 eur mesačne a pohonné hmoty 250 eur na automobil, ktorý je tiež vo vlastníctve uvedenej spoločnosti, ktorá

zároveň uhradza všetky náklade spojené s užívaním automobilu, napr. pohonné hmoty, servis, poisťky, asi 1.000 eur ročne, t. j. 83 eur mesačne. Uvedené výdavky v sume 1.215 eur súd prvej inštancie vzal do úvahy ako ďalší príjem otca, keďže otec si takto zabezpečuje úhradu ďalších vlastných nákladov nielen na domácnosť v C., keď tieto náklady nie sú na základe vyjadrení otca spojené so zabezpečením podnikateľskej činnosti spoločnosti. Obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len k maloletému.

Vecne argumentoval súd prvej inštancie vo vzťahu k rozhodnutiu o zmene výchovného prostredia tým, že berúc v prvom rade do úvahy záujem maloletého, jeho vek a jeho neformálne vyjadrený názor pred kolíznym opatrovníkom, ako aj s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré vyplynuli zo záverov znaleckého dokazovania, ako aj z výsluchu znalkyne, taktiež stanovisko kolízneho opatrovníka, dospel k záveru, že návrh otca na zmenu zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov je dôvodný. Výsluchom otca, kúpnu zmluvou zo dňa 29.6.2022, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 19.9.2022, mal súd prvej inštancie za preukázané, že otec po podaní znaleckého posudku rešpektoval jeho závery a vytvoril maloletému vhodné podmienky pre zabezpečenie starostlivosti v mieste bydliska maloletého, čím boli eliminované všetky možné negatívne dopady spôsobené vzdialenosťou bydliska rodičov, teda nebude dochádzať ani k narušovaniu školských, ani mimoškolských aktivít, keďže maloletý nebude zdĺhavo prepravovaný medzi bydliskami rodičov, čím mu bude umožnený kvalitnejší životný komfort. Práve znaleckým dokazovaním a výsluchom znalkyne, ako aj obsahom spisu po nariadení neodkladného opatrenia dňa 1.7.2022, mal súd prvej inštancie za preukázané, že maloletý v mesiaci august 2022 strávil s otcom dvakrát jeden ucelený týždeň, pričom nemal za preukázané, že by takýto dlhší pobyt u otca maloletému spôsobil problémy, čo zodpovedá vyjadreniu znalkyne pred súdom, že si nemyslí, že po ustálení týždňových intervalov, toto pre maloletého bude problém. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na konštantnú judikatúru najvyšších súdnych autorít, z ktorej vyplýva, že absencia, či horšia úroveň komunikácie medzi rodičmi nemôže viesť sama osebe k vylúčeniu striedavej starostlivosti, pretože by išlo o ústupok vzájomnej rivalite rodičov a otváral by sa priestor na zneužitie postavenia rodiča, ktorý mal doteraz dieťa v starostlivosti, v danom prípade matky. Súd prvej inštancie skúmal dôvody nízkej kvality komunikácie medzi rodičmi, pričom mal za preukázané, že matka bez súhlasu otca zmenila bydlisko maloletého presťahujúc ho z B. do C., t. j. do mesta vzdialeného približne 90 km, pričom otec za účelom výkonu svojich rodičovských práv v zmysle pôvodného rozsudku Okresného súdu Bratislava I bol nútený dochádzať pravidelne za maloletým do C., znášajúc takto jednostranne zvýšené náklady na dopravu, pričom prepravou maloletého bol tiež znížený komfort maloletého, ako aj kvalita styku otca s maloletým. Uvedená situácia spôsobená matkou potom bezprostredne prispela k zníženiu kvality komunikácie medzi rodičmi a spôsobovala ich konflikty. Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že obaja rodičia do istej miery sú schopní akceptovať význam výchovnej role druhého rodiča. Napriek nesúhlasu matky, so súhlasom kolízneho opatrovníka, potom súd prvej inštancie maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pričom prihliadol na vyjadrenie znalkyne o vhodnosti týždňových intervalov počas bežného roka prihliadajúc na vek maloletého. Zároveň súd prvej inštancie upravil aj rozsah tejto starostlivosti počas zimných sviatkov, jarných a letných prázdnin, keď uvedený rozsah mimo bežných dní v roku obidvom rodičom zabezpečí rovnocenné zabezpečenie starostlivosti o maloletého počas sviatkov, ako im aj umožní s maloletým absolvovať dovolenku. Keďže príjem otca presahuje príjem matky o viac ako 1.200 eur, je nutné, aby tento vzájomný nepomer príjmov rodičov bol kompenzovaný priznaním výživného tak, aby si v dobe, keď je dieťa v starostlivosti matky ako rodiča s nižším príjmom, zachovalo životnú úroveň, ktorú má u rodiča s vyšším príjmom, teda u otca. Pri určovaní výživného vychádzal súd prvej inštancie u otca z výšky príjmu 700 eur zo živnosti a sumy 1.215 eur ako ďalších plnení spoločnosťou L. I. v prospech otca, a preto určil výživné vo výške 200 eur mesačne.

Súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol tak, že o náhrade a výške trov konania rozhodne samostatným uznesením vzhľadom na skutočnosť, že je nutné rozhodnúť o odmene znalkyne za účasť na výsluchu na pojednávaní.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výrokoch I., XII. podala odvolanie matka z dôvodov podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. e), f), h) Civilného sporového poriadku. Matka v odvolaní uviedla, že zo znaleckého posudku nevyplýva, že by znalkyňa jednoznačne konštatovala striedavú osobnú starostlivosť o maloletého ako najvhodnejší spôsob starostlivosti o dieťa, teda spôsob, ktorý je v

najlepšom záujme dieťaťa. Znalkyňa jednoznačne uzavrela, že rovnako vhodná je osobná starostlivosť matky s úpravou širokého styku otca s dieťaťom. Znalkyňa zdôraznila, že pre optimálny psychomotorický vývoj dieťaťa považuje za veľmi dôležité pravidelné a stabilné zaradenie dieťaťa do kolektívu vrstovníkov v predškolskom zariadení a z pohľadu diagnostického sledovania pre podozrenie poruchy autistického spektra – Aspergerov syndróm, je v záujme maloletého nastoliť mu pevný režim a stabilné zázemie. Súd prvej inštancie skutočnosť, že maloletý je zaradený do diferenciálno-diagnostického sledovania, zaradenie do porúch autistického spektra - Aspergerov syndróm F 84.5. nevenoval žiadnu pozornosť, hoci ide o poruchu, ktorú sprevádzajú negatívne reakcie postihnutých detí na zmeny a deti s týmito poruchami vyžadujú štandardný režim, v ktorom sa cítia bezpečne. Aktuálne je maloletý v predškolskej výchove a do jeho nástupu do základnej školy v septembri 2023 bude potrebné podozrenie na túto diagnózu uzavrieť. V tomto konaní, ako aj v predchádzajúcich konaniach, bolo preukázané, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené a konflikt medzi nimi aj naďalej pretrváva, hoci od rozpadu partnerského vzťahu uplynulo viac ako 5 rokov. Otec sa všetkými prostriedkami snaží dosiahnuť odňatie maloletého z matkinej osobnej starostlivosti. Otec svojim konaním vedome zhoršuje vzájomné vzťahy, vnáša do nich ešte väčšie napätie a nedôveru. Otec ignoruje aj záver znalkyne, že pre maloletého je dôležitý pevný režim a pravidelná návšteva školského zariadenia. Starostlivosť o maloletého je od začiatku sprevádzaná zo strany otca vyhotovovaním audio a video záznamov odovzdávania a preberania dieťaťa, nátlakovou SMS komunikáciou, konfliktnou komunikáciou s ošetrojúcim detským lekárom, šikanóznym správaním voči matke podávaním trestných oznámení, porušovaním súkromia matky a súkromia jej rodiny, hanobením osobnosti matky a obviňovaním z duševných chorôb. Súd prvej inštancie nevenoval ani potrebnú pozornosť skúmaniu vhodnosti pomerov, ktoré vytvoril otec maloletému pre jeho výchovu a starostlivosť kúpou bytu v C.. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh matky na zvýšenie výživného, toto rozhodnutie súd prvej inštancie nezdôvodnil. Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na nové konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník. Kolízny opatrovník vo vyjadrení uviedol, že odporúča rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Otec vo vyjadrení uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie ako celok považuje za vecne správny. Matka napriek podaniu odvolania nepredložila žiadne legitímne a relevantné argumenty, prečo by maloletý nemal byť zverený do striedavej osobnej starostlivosti. Matka počas celého konania pred súdom prvej inštancie (t. j. od novembra 2019) nevidela dôvod na to, aby otcovi umožnila bez ingerencie súdu a kolízneho opatrovníka širší rozsah styku, ako mal otec garantované rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 3P/175/2017-268 zo dňa 5.6.2019, resp. v lete 2022 aj neodkladným opatrením, pričom za celú dobu trvania konania matka nepredložila otcovi ani žiaden konštruktívny návrh na minimálne rozšírenie času, ktorý by mal možnosť stráviť s maloletým, naopak sa snažila tento čas čo najviac obmedziť. Matka preukázateľne dlhodobo konala a koná tak, aby limitovala otca v starostlivosti o maloletého argumentujúc, že aktuálny rozsah styku je postačujúci a nie je dôvodné otcovi umožniť akúkoľvek širšiu participáciu na starostlivosti o maloletého. Otec považuje za potrebné zdôrazniť, že maloletý nemá žiadne zdravotné problémy, ktoré by striedavú starostlivosť znemožňovali, vyslovené podozrenie na Aspergerov syndróm nebolo potvrdené, avšak ani v prípade, ak by sa potvrdilo to neznamená, že by z tohto dôvodu mala byť automaticky vylúčená striedavá osobná starostlivosť. Otec je presvedčený, že matka argumentáciu o podozrení na Aspergerov syndróm u maloletého používa výlučne z dôvodu, aby limitovala otca v starostlivosti o maloletého. Sama matka na pojednávaní dňa 31.5.2022 totiž uviedla, že od mája 2021, kedy navštívila s maloletým C. E., s C. E. nebola v kontakte a maloletý je v sledovaní klinického psychológa C. F., ktorá je zároveň aj psychológom v materskej škole, ktorú maloletý navštevuje. Otec vytvára maloletému pevné citové a emočné zázemie, maloletý má otca úprimne rád, s otcom sa cíti dobre, v jeho prítomnosti je spokojný, šťastný, uvoľnený. Otec neviduje, že by maloletý prejavoval u otca smútok za matkou. Prostredie u otca, či už v B. alebo aktuálne aj v C., maloletý dôverne pozná, má tu v oboch bytoch svoje zázemie, rovnako má pozitívny vzťah aj s rodičmi otca a otcovou blízkou rodinou. Pokiaľ ide o osobnosť otca, tento v žiadnom smere nevykazuje rizikové osobnostné signály, ktoré by mohli predstavovať kontraindikáciu k vykonávaniu aktívnej rodičovskej roly. Maloletý je v súčasnosti v takom veku, že aj starostlivosť zo strany otca je možné zabezpečovať bez akýchkoľvek obmedzení. V konaní bolo taktiež preukázané, že otec nemá problém zabezpečiť starostlivosť o maloletého tak počas dňa, ako aj v noci, počas choroby či prázdnin. Otec rovnako ako

matka dokáže počas bežného týždňa maloletého pripraviť a odvieť do materskej školy, vyzdvihnúť ho z nej, resp. v prípade choroby maloletému zabezpečiť doma adekvátnu starostlivosť. Životné a materiálne pomery otca umožňujú striedavú starostlivosť, pričom otec má vytvorené všetky podmienky vo svojej domácnosti (v B., aj v C.) pre to, aby v nej mohol maloletý tráviť plnohodnotný čas počas dní striedavej starostlivosti. Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch potvrdil.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou – účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV., V., XII., XIII., XIV. bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch I., II., III., IV., V. vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), vo výroku XIII. bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 písm. d) Civilného sporového poriadku), vo výrokoch XII., XIV. bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Predmetom konania bolo rozhodovanie o zmene výchovného prostredia maloletého, o uloženie výchovného opatrenia, o zmenu styku, o predbežnú vykonateľnosť rozsudku, o poskytovanie informácií, o zvýšení výživného. Už právoplatnými výrokmi VI., VII., VIII., IX., X., XI. rozsudku súdu prvej inštancie (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) súd prvej inštancie uložil rodičom výchovné opatrenie, zamietol návrhy otca na zmenu styku s maloletým, na uloženie povinnosti matke pravidelne informovať otca o maloleťom, na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku. Predmetom odvolacieho prieskumu zostal rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV., V., XII., XIII., XIV. o zmene výchovného prostredia maloletého, o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloletého, o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia a o náhrade trov konania. S poukazom na dôvody matky predostreté v odvolaní je úlohu odvolacieho posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a či vec správne právne posúdil.

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku vo výroku o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav ohľadne zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, rozsudok v tejto časti riadne odôvodnil a zároveň sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie o zmene výchovného prostredia maloletého. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky na rozhodnutie o zmene výchovného prostredia maloletého spôsobom uvedeným vo výroku I. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolacie námietky matky, ani ostatný obsah spisu, neboli podkladom pre privedenie zmeny napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV., V., nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd nezistil ani žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V zmysle § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

V zmysle § 24 ods. 3 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

V zmysle § 24 ods. 5 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

V zmysle § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (ods. 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (ods. 2). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5). Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje (ods. 6).

V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

V zmysle § 122 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Odvolací súd poukazuje na článok 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, v ktorom je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa a považuje za nevyhnutné uviesť v súvislosti so spôsobom rozhodnutia súdu prvej inštancie o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, že základnú úlohu vo výchove maloletého dieťaťa majú jeho rodičia. Výchova dieťaťa je nielen ich právom garantovaným viacerými medzinárodnými európskymi aj vnútroštátnymi prameňmi, ale aj ich povinnosťou, ktorej sa nemôžu bez závažných právnych následkov svojvoľne zbaviť. Spôsobilosť mať dieťa nemožno nikomu obmedziť. Právo rodiča vychovávať svoje dieťa a starať sa oň zaručuje Ústava Slovenskej republiky v článku 41 ods. 4 a tiež zaručuje dieťaťu právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Podobne Dohovor o právach dieťaťa ukladá zmluvným štátom povinnosť vynaložiť všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že sú to obaja rodičia, ktorí majú spoločnú a rovnakú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, pričom zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať“ je v prvom rade právo a povinnosť chrániť záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa u seba a právo osobne sa o dieťa starať. Právo mať

dieťa u seba je ústavným vyjadrením zásady, že starostlivosť o dieťa a jeho výchova je právom rodičov, dieťa má právo na rodičovskú výchovu. Obsahom práva rodiča mať dieťa u seba je právo rodiča osobne sa o dieťa starať a realizovať tak výchovu dieťaťa. Dieťa má zásadne právo bývať u svojich rodičov a možnosť spoločného života znamená pre rodiča a jeho dieťa základný element rodinného života.

Odvolačný súd konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, po vyhodnotení ktorého dospel k správne mu záveru v tom zmysle, že zmena doterajšieho výchovného prostredia u maloletého je v jeho záujme. Vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie bolo preukázané, že najoptimálnejším riešením je zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, keďže obaja rodičia sú spôsobilí maloletého vychovávať, obaja majú záujem mať maloletého v osobnej starostlivosti, čím boli splnené zákonom stanovené podmienky pre striedavú osobnú starostlivosť, ktorá je v najlepšom záujme maloletého, ktorý tak bude mať zaistené všetky potreby. Jedinou prekážkou striedavej osobnej starostlivosti bol nesúhlas matky, ktorej záujem bol odlišný od záujmu maloletého, ktorý má právo na výchovu zo strany oboch rodičov v rovnakom rozsahu, keď to umožňujú podmienky v rodine.

Základným zmyslom osobnej starostlivosti každého rodiča o dieťa musí byť záujem dieťaťa, ktorý je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, vrátane tej, ktorá je uskutočňovaná súdmi alebo inými orgánmi. Ustanovenie § 24 ods. 5 Zákona o rodine ukladá súdu, aby pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do výchovy rodičov sledoval predovšetkým jeho záujem s ohľadom na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a tiež schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, pritom dbať, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Správne súd prvej inštancie zdôraznil, že zverenie dieťaťa do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov nesmie byť výrazom ústupku vzájomnej rivalite rodičov, ktorá sleduje boj o dieťa (ods. 33 rozsudku súdu prvej inštancie). Súd nesmie na spôsob výchovy striedavou osobnou starostlivosťou rezignovať, ak jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy nesúhlasí a preto je daný dôvod zaoberať sa dôvodmi, na ktorých je nesúhlas druhého rodiča so striedavou starostlivosťou vybudovaný.

Súd vo všeobecnosti pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ako aj na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Je teda vždy potrebné dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj dieťaťa a na jeho citové väzby k tomu-ktorému rodičovi.

Zmena pomerov odôvodňuje v súlade s ustanovením § 26 Zákona o rodine zmenu rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia dieťaťa. Tak je tomu obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava výchovy maloletého dieťaťa stane vzhľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezabezpečuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa.

Z ustanovenia § 24 ods. 3 Zákona o rodine vyplýva, že predpoklady na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú: a) jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, b) lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, c) spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, d) záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda, že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), e) súhlas aspoň jedného z rodičov so zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

Otec podal návrh na zmenu výchovného prostredia dňa 16.6.2022 dôvodiac, že záujem maloletého je nadradený záujmom jeho rodičov, keďže matka nepripúšťa akékoľvek rozšírenie kontaktu s otcom,

príčom je v záujme maloletého, aby vyrastal v láskyplnom, pokojnom a nestresovom prostredí. Matka s návrhom otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nesúhlasila dôvodiac, že komunikácia medzi rodičmi je zlá, striedavá osobná starostlivosť by mala negatívny dopad na zdravotný stav maloletého a vzdialenosť bydliska otca nie je vyhovujúca. V konaní bol vypracovaný znalecký posudok, podľa ktorého obaja rodičia majú k maloletému pozitívny vzťah, otec predstavuje pre maloletého prirodzenú autoritu, ktorú rešpektuje a uznáva, matku vníma maloletý ako najdôležitejšiu súčasť svojho života, maloletý preferuje toho z rodičov, s ktorým momentálne trávi čas, psychologickým vyšetrením neboli u rodičov zistené známky psychotizmu, u matky sa nachádzajú známky vnútorných rozporov, nevyrovnanosti, dráždivosti a výbušnosti, otec sa javí byť stabilná osobnosť s nízkou tendenciou emočne reagovať v situáciách, ktoré aktivujú emócie a s rýchlym návratom do pôvodného stavu, obaja rodičia sú schopní akceptovať význam výchovnej role druhého rodiča, maloletý je konfrontovaný s napätými vzťahmi medzi rodičmi, pričom sa maloletý snaží vyhnúť možným negatívnym reakciám matky, obaja rodičia disponujú dostatočnými osobnostnými predpokladmi na zabezpečenie výchovy maloletého dieťaťa, maloletý je straší o štyri rok, aktuálne má 6 rokov a navštevuje materskú školu. Matka žije s maloletým a so svojimi rodičmi v 3,5 izbovom byte v C. a je zamestnaná u zamestnávateľa D. J. C.. Otec žije sám v 4 izbovom byte v B., k dispozícii má aj 1 izbový byt v C., je živnostník a zároveň je jediným spoločníkom obchodnej spoločnosti L. I.. Otec sa s maloletým stretáva každý utorok a štvrtok a každý nepárny týždeň od piatka do nedele v zmysle ostatného súdneho rozhodnutia o úprave styku, medzi rodičmi sú vzájomné nezhody ohľadne rozsahu a samotnej realizácie styku otca s maloletým, verbálne spory medzi rodičmi prebiehajú aj v prítomnosti maloletého, pričom otec neprejavuje snahu kooperovať s matkou a matka by uvítala naopak kooperáciu s otcom vo väčšej miere ohľadne maloletého. Rodičia sa nevedia zhodnúť na svojej predstave o vhodnej forme starostlivosti o maloletého, komunikácia medzi nimi je emotívna a konfrontačná.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery znaleckého posudku, zmenu postoja otca k osobnej starostlivosti o maloletého, a to prejavom jeho záujmu o zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pozitívny vzťah oboch rodičov k maloletému, ku ktorému prechovávajú obaja silné citové väzby a vhodné podmienky u oboch rodičov na zabezpečovanie adekvátnej starostlivosti o maloletého, správne postupoval súd prvej inštancie, keď prijal záver, že momentálna rodinná situácia odôvodňuje v záujme maloletého zmenu výchovného prostredia.

Dohovor o právach dieťaťa garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného a osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu tak zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s obidvoma rodičmi a dostalo tak príležitosť viesť svoj vzťah s nimi, ako aj prejsť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. V záujme dieťaťa však nie je, ak niektorý z rodičov úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa neuznáva a bráni mu byť dobrým rodičom, ak prejavuje nedostatok ochoty spolupracovať na spoločnej striedavej osobnej starostlivosti, napriek jej deklarovaniu pred súdom. Preto zamietnutie návrhu na zmenu zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti tak, ako žiadala matka, za daného skutkového stavu, by bolo v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, ako aj s garantovaným právom rodiča mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti.

Matka v odvolaní uvádzala, že zo znaleckého posudku nevyplýva konštatovanie znalkyne, že striedavá osobná starostlivosť je najvhodnejší spôsob starostlivosti o maloletého. Z ustanovenia § 24 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré je hmotno-právnej povahy, vyplýva, že na jeho základe možno rozhodnúť o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak skutkové okolnosti prípadu možno subsumovať pod toto zákonné ustanovenie. V opačnom prípade prichádza do úvahy právne posúdenie podľa ustanovenia § 24 ods. 1 Zákona o rodine (ktoré je takisto hmotno-právnej povahy), teda zverenie dieťaťa do výlučnej osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, prípadne inej osoby. K uvedenej odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie dovoľuje prijať nepochybný záver o tom, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletého a že sú splnené všetky podmienky na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Ak závery dokazovania (vrátane znaleckého dokazovania), ktoré je potrebné vnímať komplexne, nekopírovali požiadavku matky na zamietnutie návrhu otca na zmenu výchovného prostredia, nemožno

ich z tohto dôvodu vyhodnotiť ako nesprávne alebo nedostatočné. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí maloletého vychovávať a taktiež, že obidvaja majú o osobnú starostlivosť o maloletého záujem. V predmetnej veci je predovšetkým potrebné zdôrazniť, že vo všetkých veciach starostlivosti o maloleté deti je prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Najlepším záujmom maloletého nepochybne je, aby bol predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov a až, ak to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má k tomu lepšie predpoklady. Striedavá osobná starostlivosť v prejednávanej veci zabezpečí tiež maloletému primeraný a rovnaký kontakt s obidvoma rodičmi, redukuje traumatizáciu maloletého po rozchode rodičov, prispeje k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju maloletého, čím nastane lepšie zaistenie potrieb maloletého, ktorý maloletý má hlboké emocionálne puto k obojmu rodičom. Maloletý tak bude mať zabezpečenú citovú stabilitu vo vzťahu k obojmu rodičom, získa pocit bezpečia a nebude vystavovaný emocionálnemu tlaku spôsobenému napätými vzťahmi medzi rodičmi.

S argumentáciou matky poukazujúcou na absenciu kvalifikovanej komunikácie a pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi, predstavujúcej prekážku striedavej osobnej starostlivosti, nemožno súhlasiť. Prírodzene, že sledovaný cieľ v podobe striedavej osobnej starostlivosti (a jej pozitívnych účinkov pre dieťa) možno dosiahnuť najlepšie za predpokladu kvalifikovanej komunikácie medzi rodičmi, avšak ak takáto komunikácia zlyháva, neznamená to bez ďalšieho vylúčenie modelu striedavej osobnej starostlivosti rodičov o dieťa. Ústavnoprávna judikatúra zdôrazňuje potrebu aplikácie princípu primeranosti, ale i optimalizácie za účelom dosiahnutia obidvoch legitímnych cieľov a to striedavej osobnej starostlivosti, ako i pozitívnej komunikácie medzi rodičmi. Ak by sa uvedené ciele postavili proti sebe a uprednostnili jeden pred druhým, postup súdu by nebol ústavnokonformný. Znamená to zvoliť taký výklad právnych noriem, ktorý bude predstavovať spravodlivú reguláciu vzťahov členov rodiny. Ustanovenie § 37 Zákona o rodine ukladá súdom využívať prostriedky poskytnuté im Zákonom o rodine (ak tak neučiní orgán sociálnoprávnej ochrany detí) a uložiť výchovné opatrenie, ak to vyžaduje záujem na riadnej výchove maloletého dieťaťa alebo nariadiť nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad (vykonávaný za súčinnosti príslušných subjektov). S poukazom na uvedené, ak sú vážnejšie nedostatky v komunikácii a spolupráci rodičov, je potrebné ich primárne riešiť práve prostredníctvom výchovných opatrení, prípadne dohľadu, čo sa aj v preskúmanom prípade stalo, keďže súd prvej inštancie už právoplatným výrokom VI. rozsudku uložil v súlade s ustanovením § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine výchovné opatrenie rodičom. Pokiaľ matka vníma snahu otca o striedavú osobnú starostlivosť dosiahnuť odňatie maloletého z jej osobnej starostlivosti, je tento jej postoj nenáležitosťou, keďže maloletý bude naďalej v jej osobnej starostlivosti, avšak s otcom sa bude pravidelne v osobnej starostlivosti o maloletého striedať, čím bude zároveň naplnené právo otca podieľať sa na osobnej starostlivosti v rovnakom rozsahu ako matka, keďže maloleté dieťa potrebuje lásku a starostlivosť oboch rodičov, keďže rola matky i otca formujú jeho detskú osobnosť. Súd prvej inštancie správne prihliadal na prvoradý záujem maloletého dieťaťa, ktorý je treba rešpektovať, a to zachovanie pozitívneho a produktívneho vzťahu maloletého k obidvom rodičom, k čomu slúži práve striedavá osobná starostlivosť. Silný citový vzťah maloletého k obojmu rodičom je nepopierateľný, žiadne nedostatky v starostlivosti o maloleté dieťa neboli zistené, obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletého a majú záujem ju aj vykonávať. Napriek komunikačným problémom medzi rodičmi možno dospieť k záveru, že obaja rodičia zvládajú svoju rodičovskú úlohu, žiadne závažné dôvody proti zvereniu maloletého do striedavej osobnej starostlivosti neboli zistené. Odvolací argument matky o nenaplnení predpokladov fungovania striedavej osobnej starostlivosti nemohol obstáť.

Matka tiež v odvolaní vyjadrovala nesúhlas so striedavou osobnou starostlivosťou z dôvodu, že maloletý je zaradený do diferenciálno-diagnostického sledovania porúch autistického spektra - Aspergerov syndróm, pričom deti s týmto postihnutím vyžadujú štandardný režim, v ktorom sa cítia bezpečne. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že u maloletého bolo vyslovené podozrenie na Aspergerov syndróm, teda táto diagnóza nebola doposiaľ stanovená, pričom je vzhľadom na vyslovené podozrenie dôležité za aktuálneho stavu nastoliť maloletému pevný režim a stabilné zázemie. Nebolo v konaní preukázané, že by otec konal v rozpore s týmito odporúčaniami, naopak zabezpečil si bývanie v mieste bydliska maloletého s matkou v C., z hľadiska psychologického vyšetrenia i psychiatrického vyšetrenia v konaní pred súdom prvej inštancie neboli u otca zistené žiadne prekážky nasvedčujúce tomu, že by otec neuznával osobité potreby a záujmy maloletého, nerešpektoval odporúčania odborných autorít a nenasledoval inštrukcie pri výchove maloletého. Otec rovnako ako matka vytvára pre maloletého

pevné emočné zázemie a dáva mu pocit bezpečia, jeho osobnostná štruktúra a intelektuálny potenciál mu umožňuje pozitívne formovať osobnosť maloletého a chápať špecifické požiadavky súvisiace so sociálnym rozvojom maloletého. A práve vzhľadom na vek maloletého a osobité potreby maloletého pri výchove (problémy v sociokomunikačnej oblasti, potreba stabilného prostredia a rozvíjania socializácie, nutnosť dodržiavania pevného režimu a stanovenie presných pravidiel o dĺžke pobytu u každého rodiča atď.) správne súd prvej inštancie zvolil, i vzhľadom na odporúčanie znalkyne, striedavú osobnú starostlivosť o maloletého v kratších týždňových intervaloch. Neobstojí preto argumentácia matky, že zvereniu maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov bráni podozrenie na Asbergerov syndróm u maloletého. Napokon ani posledná odvolacia námietka matky, že súd prvej inštancie sa skúmaniu vhodnosti pomerov na výchovu maloletého v byte v C. nevenoval, nie je opodstatnená. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie na oboch adresách otca, tak na adrese H. X K. B. i na adrese D. XX K. C. (ods. 20. rozsudku súdu prvej inštancie), pričom z oboch správ o šetrení pomerov v domácnosti otca vyplynulo, že otec má vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloletého. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie pozitívne hodnotí, že otec v snahe vytvoriť čo najvhodnejšie podmienky na výchovu maloletého bez zaťažovania maloletého cestovaním, si zabezpečil bývanie aj v C. v mieste bydliska matky s maloletým, teda prispôbil svoju životnú situáciu aktuálnym okolnostiam prejednávaneho prípadu a vytvoril maloletému kompletne zázemie bez existencie akejkoľvek prekážky k vykonávaniu rovnocennej rodičovskej výchovy a budovaniu plnohodnotného kvalitného vzťahu s maloletým.

Zároveň odvolací súd apeluje na rodičov, aby svoju komunikáciu prispôbili záujmu maloletého dieťaťa. Zlá komunikácia medzi rodičmi nie je v záujme maloletého dieťaťa, emocionálne ho zasahuje a brzdí jeho rozvoj, aj keď maloletý má na to vysoké predpoklady. Úlohou rodiča nie je dokazovať pred maloletým, kto je lepší rodič a znevažovať postavenie druhého rodiča. Snahou každého dobrého rodiča by malo byť také konanie, ktoré je na prospech maloletého dieťaťa, zabezpečuje mu komfort a najlepšie podmienky pre jeho napredovanie. Každý rodič je povinný dieťa vychovávať k úcte a rešpektu k druhému rodičovi a táto povinnosť nemôže bezdôvodne zaniknúť, a to ani pri rešpektovaní všetkých práv dieťaťa. Zmenu výchovného prostredia nemôžu ovplyvniť výhrady jedného rodiča voči druhému, ktoré sa týkajú jeho postoja ako partnera a tieto nemôžu byť dôvodom na zásah do výchovného prostredia maloletého dieťaťa. V záujme dieťaťa je naplnenie cieľov jeho riadnej výchovy a rodičia sú povinní urobiť všetky kroky smerujúce k tomu, aby nedochádzalo k narušeniu vzťahu medzi rodičom a dieťaťom. Aj len priemerne empatické dieťa sa nemôže cítiť dobre, ak sú rodičia znepriatelenými, pričom nevhodnosť komunikácie medzi rodičmi kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerne požiadavky. Skutočným záujmom dieťaťa je jeho riadna výchova. Rodičia sú povinní náležite si plniť svoje povinnosti a pritom majú využiť všetky prostriedky, ktoré im zákon umožňuje. Vývoju maloletého dieťaťa predovšetkým nijako neprospeje dlhý spor rodičov, navyše sprevádzaný nevyhnutnosťou znaleckého dokazovania a opakovaných pohovorov maloletého dieťaťa s psychológom, do ktorého je maloleté dieťa nesporne zatiahnuté a ktorý fakticky ani nemôže byť uspokojivo vyriešený orgánmi štátu.

Súd prvej inštancie správne nerezignoval na skúmanie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti v prejednanom prípade, pričom svoje závery náležitým a citlivým spôsobom vysvetlil a tým zodpovedal jednotlivé skutkové a právne otázky tak, ako to vyžadujú procesné pravidlá. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť zabezpečuje legitímny cieľ, ktorým je najlepšie zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa, čím bude umožnené ďalej rozvíjať intenzívnu emocionálnu väzbu maloletého k obidvom rodičom, ako aj výchovné pôsobenie otca ako druhého rovnocenného rodiča. Aby bol tento legitímny cieľ dôsledne napĺňaný je potrebné zúčastňovať sa odborného poradenstva formou uloženého výchovného opatrenia, prípadne i dobrovoľne (ktoré môže iniciovať ktorýkoľvek z rodičov), s cieľom rozvíjať a posilňovať u rodičov vzájomnú toleranciu, dobrú vôľu a ochotu spolu komunikovať a spolupracovať a predovšetkým nezapájať maloletého do vzájomných problémov.

Po posúdení súdom prvej inštancie zistených a preukázaných možností, schopností a majetkových pomerov matky a otca s prihliadnutím na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, odvolací súd dospel k záveru, že výživné určené otcovi súdom prvej inštancie zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca, ako i odôvodneným potrebám maloletého. Pri rozhodovaní o výživnom

súd prvej inštancie vychádzal z dokladov predložených rodičmi o výške ich priemerného čistého mesačného príjmu (ods. 44., 45. rozsudku súdu prvej inštancie). V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mal maloletý 5 rokov, navštevoval materskú školu, rodičia inú vyživovaciu povinnosť nemajú. Čo sa týka primeranosti výšky výživného odvolací súd sa zhodol so závermi súdu prvej inštancie, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám maloletého ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom otca zodpovedá určenie výživného pre maloletého v sume 200 eur mesačne, nakoľko otec má príjem vyšší ako matka a takéto rozhodnutie o výživnom pre maloletého umožní dorovnanie životnej úrovne maloletého počas intervalu striedavej osobnej starostlivosti u matky vzhľadom na rozdielne príjmové a majetkové možnosti a schopnosti oboch rodičov. Odôvodnenosť tejto výšky výživného súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil v preskúvanom rozsudku (ods. 46., 47., 48 rozsudku súdu prvej inštancie), s ktorými dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje bez potreby ich opakovať. Rovnako náležitým bolo i zistenie pravidelných mesačných výdavkov rodičov a maloletého (ods. 43., 44., 45. rozsudku súdu prvej inštancie), ktoré správne ustálil súd prvej inštancie vychádzajúc najmä z výpovede rodičov a z predložených listinných dôkazov, pričom i odvolací súd považuje (súdom prvej inštancie zistené a v preskúvanom rozsudku rozpísané) výdavky maloletého za primerané jeho veku a potrebám a v tomto smere opäť odkazuje na odôvodnenie preskúvaného rozsudku (ods. 43. rozsudku súdu prvej inštancie).

Súd prvej inštancie preskúvaným rozsudkom určil za poberateľa daňového bonusu a rodinných prídavkov matku. Matka odvolaním tento výrok v rozsudku súdu prvej inštancie nespochybnila, otec tiež akceptuje tento spôsob rozhodnutia, nakoľko odvolanie nepodal a ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti.

Keďže súd prvej inštancie rozhodol o zmene výchovného prostredia maloletého a maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, správne rozhodol i o zmene rozsudku Okresného súdu Bratislava č. k. 3P/175/2017-268 zo dňa 5.6.2019 v časti zverenia, výživy i styku, nakoľko rozhodnutím o zmene výchovného prostredia došlo k zmene pôvodného rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému z dôvodu zmeny pomerov odôvodňujúcej novú úpravu.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti a v závislých výrokoch II. o mieste odovzdania maloletého, III. o výživnom, IV. o určení poberateľa daňového bonusu a rodinných prídavkov, V. o zmene predchádzajúceho rozhodnutia s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

Predmetom prieskumu bol rozsudok súdu prvej inštancie aj v závislom výroku o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia uznesením súdu prvej inštancie č. k. 9P/74/2022-38 zo dňa 1. júla 2022. Výrok súdneho rozhodnutia o zrušení neodkladného opatrenia má vždy charakter závislého výroku a odvolací súd nie je viazaný v danej súvislosti rozsahom odvolania (§ 379 písm. a) Civilného sporového poriadku) a rozhodnutie o zrušení neodkladného opatrenia potvrdí alebo zruší v nadväznosti na rozhodnutie o odvolaní proti hlavnému výroku. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 9P/74/2022-38 zo dňa 1. júla 2022 nariadil neodkladné opatrenie o úprave styku otca s maloletým, pričom rozhodol, že nariadené neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9P/38/2020.

V zmysle § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

V zmysle § 333 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

V preskúvanom prípade súd prvej inštancie uznesením č. k. 9P/74/2022-38 zo dňa 1. júla 2022 nariadil neodkladné opatrenie do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úprave styku otca s maloletým. Primárne sa neodkladné opatrenie nariaďuje na vopred neurčený čas, avšak súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určitý čas. Ak súd trvanie neodkladného opatrenia individuálne limitoval z hľadiska času, neodkladné opatrenie zanikne zo zákona uplynutím času v zmysle citovaného ustanovenia § 333 Civilného sporového poriadku. Inak musí byť neodkladné opatrenie zrušené rozhodnutím súdu v zmysle ustanovení § 334 až § 338 Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti je dôležité rozlišovať medzi zrušením a zánikom neodkladného opatrenia. K zrušeniu neodkladného opatrenia nariadeného uznesením č. k. 9P/74/2022-38 zo dňa 1. júla 2022 súd prvej inštancie pristúpil v zmysle ustanovenia § 337 ods. 3 Civilného sporového poriadku, keďže preskúvaným rozsudkom rozhodol vo veci samej, keď návrh otca na zmenu styku s maloletým zamietol (výrok IX. rozsudku súdu prvej inštancie). Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení neodkladného opatrenia pri aplikácii ustanovenia § 337 ods. 3 Civilného sporového poriadku bola nesprávnym, nakoľko nariadené neodkladné opatrenie v prejednávacom prípade zaniklo bez ďalšieho ex lege uplynutím stanoveného času v zmysle ustanovenia § 333 Civilného sporového poriadku. Odvolací súd potom dospel k záveru o nevyhnutnosti zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku XIII. o zrušení neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 389 písm. d) Civilného sporového poriadku, keďže nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvod, pre ktorý bolo vydané, neexistoval.

Matka napadla odvolaním rozsudok súdu prvej inštancie i vo výroku o zamietnutí návrhu na zvýšenie výživného z dôvodu, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezdôvodnil. Z obsahu spisu bolo zistené, že matka sa návrhom zo dňa 21.3.2022 doručeným súdu prvej inštancie dňa 21.3.2022 domáhala zvýšenia výživného zo sumy 200 eur na sumu 450 eur mesačne počnúc dňom podania návrhu. Súd prvej inštancie v odôvodnení preskúvaného rozsudku neuviedol žiadne dôvody pre zamietnutie tohto návrhu matky na zvýšenie výživného.

Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zaviniť svojim procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby

sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Porovnajúc odôvodnenie preskúvaného rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku XII. s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu v tomto výroku relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci vo vzťahu k zamietnutiu návrhu matky na zvýšenie výživného, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, keď odôvodnenie jeho rozsudku neobsahuje absolútne žiadnu zmienku vo vzťahu k zvolenému spôsobu rozhodnutia, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vo vzťahu k výroku XII. o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného sa predovšetkým žiada uviesť, že v preskúvanom prípade došlo v dôsledku zmeny pomerov k novej úprave práv a povinností rodičov k maloletému zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov (výroky I., II., III., IV., V. rozsudku súdu prvej inštancie), pričom záväznosť a nezmeniteľnosť tohto rozhodnutia nastane až dňom jeho právoplatnosti. Predmetom konania je nepochybne aj rozhodovanie o návrhu matky na zvýšenie výživného zo sumy 200 eur mesačne na sumu 450 eur mesačne od podania návrhu na zvýšenie výživného do právoplatnosti rozsudku o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov.

Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

Tým, že predmetom konania v danej veci je aj požiadavka na zmenu rozhodnutia o výživnom pre maloleté dieťa, je potrebné vychádzať pri rozhodovaní z ustanovenia § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody majúce za následok zmenu rozhodnutia o výživnom. Za takéto v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba považovať zmenu pomerov, či už na strane rodičov alebo detí, musí ísť pritom o podstatnú zmenu pomerov. Úlohou súdu pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od ostatného rozhodnutia o výživnom, v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. K inštitútu výživného pre maloleté dieťa treba pristupovať ako k bazálnemu právu dieťaťa, na ktorom sa majú podieľať obaja rodičia. V zmysle ustanovenia § 28 Zákona o rodine je súčasťou rodičovských práv a povinností najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. V zmysle tohto zákonného ustanovenia je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento zaručený princíp ochrany práv teda zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie podmienok materiálnej i nemateriálnej povahy k tomu, aby sa dieťa mohlo dostatočne rozvíjať. Pokiaľ ide o materiálne podmienky, tie sa realizujú prostredníctvom povinnosti rodičov podieľať sa na vyživovacej povinnosti k svojim deťom podľa kritérií uvedených v ustanovení § 62 ods. 2 Zákona o rodine.

Všeobecne platí, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi ako na strane výživou oprávneného, tak aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie, a to i potrebami odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného, ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti,

možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať im výživu. Na strane povinného rodiča sa skúmajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet ním vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovacia povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je teda vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Súd prvej inštancie vo vzťahu k návrhu matky na zvýšenie výživného náležite nezisťoval všetky relevantné okolnosti pre jeho rozhodnutie o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie zo sumy 200 eur na sumu 450 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu do právoplatnosti rozsudku o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pričom nevykonal dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie v tejto veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

Nakoľko s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie náležite nezisťoval všetky relevantné okolnosti potrebné pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie výživného, keď nevykonal i ďalšie dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a tým neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, pričom rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného vôbec neodôvodnil, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku XII. o zamietnutí návrhu matky na zvýšenie výživného vrátane závislého výroku XIV. o náhrade trov konania zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b), c) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Povinnosťou súdu prvej inštancie v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu je komplexne vyhodnotiť pomery účastníkov konania, zistiť dôsledne príjmy rodičov a spoluživúcich osôb za rozhodné obdobie predchádzajúce minimálne 12 mesiacov pred podaním návrhu na zvýšenie výživného až do právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, ale aj výdavky rodičov a maloletého a posúdiť ich opodstatnenosť, porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. V zmysle vyhľadávacej zásady, vzťahujúcej sa na nesporové konania, je potrebné objektivizovať príjmy a ustáliť zárobkové a majetkové pomery rodičov za rozhodné obdobie, možnosti a schopnosti otca platiť matkou navrhované zvýšené výživné. Rovnako je potrebné ustáliť aj výdavky účastníkov konania a posúdiť ich opodstatnenosť, ich skutočné vynakladanie overiť. Okrem príjmov a výdavkov majetkové pomery rodičov ovplyvňuje aj vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, hnutelným veciam vyššej hodnoty (napr. motorové vozidlo), peňažné prostriedky na účtoch v peňažných ústavoch a pod.. Pomery v domácnosti sú tiež ovplyvňované spolužitím s inými osobami. Následne porovnať pomery v čase ostatnej úpravy výživného a v čase aktuálneho rozhodovania o návrhu na zvýšenie výživného za rozhodné obdobie. Výsledky dokazovania je potom nevyhnutné znova vyhodnotiť, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť o návrhu matky na zvýšenie výživného, pričom rozhodnutie je potrebné náležite odôvodniť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolať rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolať poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).